

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิ¹
THE FACTORS AFFECTING THE WASTE MANAGEMENT PROCESS IN BANGKAPI
DISTRICT.

อามีนะ ลิงสาหัส²

บทคัดย่อ

ปัญหาเรื่องขยะนั้นเป็นปัญหาที่มีอยู่คู่กับทุกสังคมบนโลกมาเป็นเวลานาน ขยะก่อให้เกิดมลภาวะต่างๆ มากมาย เช่น อากาศเสีย น้ำเสีย แหล่งพาหะนำโรค และเหตุรำคาญและความไม่น่าดู จากการเก็บขยะมูลฝอยไม่หมดทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวน ซึ่งกรุงเทพมหานครมีปริมาณมูลฝอยคิดเป็นร้อยละ 20 ของปริมาณมูลฝอยทั้งประเทศไทย และมีอัตราการก่อให้เกิดขยะมูลฝอยในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก ถือเป็นเมืองที่ประสบกับปัญหาขยะล้นเกินมาเป็นระยะเวลายาวนาน จึงจำเป็นที่กรุงเทพมหานครต้องมีการบริหารจัดการการเก็บขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย การวิจัยฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพและข้อจำกัดของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย และ (2) ศึกษาปัจจัยมูลเหตุที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิ ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิที่ปฏิบัติงานด้านการเก็บขนมูลฝอย รวมทั้งสิ้น 160 คน มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

จากการศึกษาพบว่า ภาพรวมของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมาก โดยมีมิติด้านการปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ มิติด้านการลงมือปฏิบัติ มิติด้านการวางแผน และมิติด้านการตรวจสอบและประเมินผล ตามลำดับ และผลการศึกษาปัจจัยมูลเหตุที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย ทั้ง 3 ตัว ผลปรากฏว่า ภาวะผู้นำ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และคุณภาพชีวิตในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยในเชิงบวก

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ, กระบวนการจัดการขยะมูลฝอย , เขตบางกะปิ

Abstract

That garbage on the planet causes a lot of pollution. It causes environmental problems such as polluted air, wastewater, disease carrier sources and nuisance and unsightly. From collecting garbage and not all Causing a foul odor. Bangkok has 20% of the

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิ

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปริญญาโท หลักสูตรทวีปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

total amount of solid waste in the system and has a high rate of generation of solid waste each day, declaring it a city that has been a problem with excessive waste for days, a problem that Bangkok must have. Management of solid waste collection efficiency and focus on solid waste management. The purpose of this research is to (1) Study the status and limitations of solid waste management processes and (2) Study the underlying factors affecting the effectiveness of the waste management process in Bangkok District. The researcher collected data from personnel under the Bangkok District Office. Who work in solid waste collection. A total of 160 people. The instrument used in the research was a questionnaire. And the statistics used in data analysis are percentage, average, standard deviation. And Pearson's product moment correlation coefficient.

The study found that the waste management process is at a high level. Dimension of improvement Highest average. Dimensions of action Planning dimension And dimensions for inspection and evaluation Followed by order. And the results of the study of 3 factors that affect the effectiveness of the solid waste management process. The results show that leadership in the work environment And quality of working life Positively correlated with the effectiveness of the solid waste management process.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาเรื่องขยะนั้นเป็นปัญหาที่มีอยู่คู่กับทุกสังคมบนโลกมาเป็นเวลานาน ขยะก่อให้เกิดมลภาวะต่างๆ มากมาย ส่งผลให้หลายที่ทั่วโลกพยายามกำจัดขยะออกไป โดยเริ่มแรกมีการนำขยะไปเผาบ้าง ไปฝังบ้าง ซึ่งการกระทำเหล่านั้นก็ไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน แต่เป็นแค่การผลักปัญหาเหล่านั้นไปยังพื้นที่อื่นเท่านั้นเอง อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในเวลาต่อมาด้วย เพราะที่ไหนที่กลายเป็นที่พักขยะ หรือทิ้งขยะจำนวนมากศาล ผู้คนบริเวณนั้นย่อมได้รับความเดือดร้อนโดยปริยาย ในหลายๆ ประเทศจึงเริ่มศึกษาค้นคว้าและหาวิธีที่จะจัดการกับปริมาณขยะที่มีมากขึ้นทุกๆ วัน เพื่อที่จะทำให้สังคมของพวกเขามีความน่าอยู่มากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ประเทศญี่ปุ่น ถือว่าเป็นประเทศโมเดลที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาขยะ โดยการแก้ปัญหาเริ่มแรก รัฐบาลญี่ปุ่นประกาศว่า "ขยะ" เป็นวาระแห่งชาติที่ทุกคนในประเทศจะต้องช่วยกันแก้ไข โดยหน่วยงานจะแจกคู่มือการแยกขยะ เพื่อให้ประชาชนทุกคนรู้จักประเภทของขยะอย่างละเอียด และช่วยกันแยกขยะจากในครัวเรือน มีการรณรงค์ให้ประชาชนทิ้งขยะให้ถูกที่และถูกประเภท นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครมาช่วยแยกประเภทขยะตามจุดต่างๆ ทั่วเมือง ซึ่งให้เห็นว่าประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการคัดแยกขยะที่ "ต้นทาง" เพื่อให้สอดคล้องกับการกำจัดขยะที่ "ปลายทาง" เมื่อภาครัฐมีการ

รณรงค์อย่างจริงจัง ประชาชนก็ให้ความร่วมมือ และปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจนเคยชิน และกลายเป็นวิถีประจำวันในที่สุด

ขยะก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. อากาศเสีย เกิดจากการเผามูลฝอยกลางแจ้งทำให้เกิดควันและสารมลพิษทางอากาศ
2. น้ำเสีย เกิดจากการกองมูลฝอยที่ตกค้างบนพื้นเมื่อฝนตกจะเกิดน้ำเสียซึ่งไหลลงสู่แม่น้ำทำให้เกิดภาวะมลพิษทางน้ำ

3. แหล่งพาหะนำโรค จากมูลฝอยตกค้างบนพื้นจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของหนูและแมลงวันซึ่งเป็นพาหะนำโรคติดต่อทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

4. เหตุรำคาญและความไม่น่าดู จากการเก็บขยะมูลฝอยไม่หมดทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร อาจเกิดจากปัจจัย ดังต่อไปนี้

1. จำนวนประชากร ขยะมูลฝอยมีปริมาณความผันแปรไปตามจำนวนประชากร โดยจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ปริมาณขยะก็จะเพิ่มขึ้นด้วยจำนวนประชากรรวมทั้งจำนวน ประชากรแฝง ประชากรจรด้วย นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานในการครองชีพ การขยายตัวของที่พักอาศัย

2. สภาพเศรษฐกิจของประชาชน การอุปโภคบริโภค ผู้คนบริโภคอาหารมากขึ้น มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และทิ้งของเหลือใช้หรือบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ โดยไม่ได้คัดแยกไว้ใช้ซ้ำ หรือนำไปรีไซเคิล

3. ฤดูกาลและสภาพดินฟ้าอากาศ ช่วงฤดูฝนปริมาณขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้นจากความชื้น ฤดูร้อนมีการผลิตขยะประเภทกิ่งไม้ใบไม้จากการผลัดใบมากขึ้น บางฤดูกาลมีผลไม้มากขึ้น ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยจากเปลือกผลไม้ต่าง ๆ มากขึ้นตามด้วย

4. กฎระเบียบข้อบังคับและความร่วมมือของประชาชน หากประชาชนมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับและให้ความร่วมมือที่ดีในการจัดการขยะ การคัดแยกขยะ การนำขยะไปรีไซเคิลเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ จะทำให้ปริมาณขยะลดน้อยลง

จากปัญหาและผลกระทบดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่ากระบวนการจัดการขยะมูลฝอยเป็นเรื่องสำคัญ ที่กรุงเทพมหานครจะต้องใช้ในการจัดการขยะมูลฝอย จึงได้ทำการศึกษาในเรื่องดังกล่าว

คำถามการวิจัย

สืบเนื่องจากความเป็นมาและปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาครั้งนี้โดยตั้งคำถาม ภาวะผู้นำ คุณภาพชีวิตในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานมีผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและข้อจำกัดของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยมูลเหตุที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิ

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. **กระบวนการจัดการ (Management process)** กระบวนการจัดการใช้หลักการ PDCA ของ William Edward Deming เป็นแนวคิดของการพัฒนาคุณภาพงานขั้นพื้นฐาน เป็นการกำหนดขั้นตอนการทำงานเพื่อสร้างระบบการผลิตให้สินค้ามีคุณภาพดี การให้บริการที่ดี หรือทำให้กระบวนการทำงานเป็นไปอย่างมีระบบโดยใช้ได้กับทุก ๆ สาขาวิชาชีพ แม้กระทั่งการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ประกอบด้วย Plan: ผู้บริหารกำหนดแผนงานร่วมกับพนักงานทุกระดับ Do : พนักงานนำไปปฏิบัติตามแผนงานโดยได้รับความช่วยเหลือจากหัวหน้างาน Check : ตรวจสอบเพื่อค้นหาปัญหาข้างเคียงและวิธีแก้ไขที่เหมาะสมที่สุด Act : กำหนดวิธีแก้ไขเป็นมาตรฐานเพื่อให้พนักงานนำไปปฏิบัติได้สะดวก จากแนวคิดทฤษฎี PDCA จึงสรุปได้ว่า การนำ PDCA ไปใช้ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีการวางแผน ป้องกันปัญหาที่ไม่ควรเกิด ช่วยลดความสับสนในการทำงาน ลดการใช้ทรัพยากรมากหรือน้อยเกินความพอดี ลดความสูญเสียในรูปแบบต่างๆ เพราะการทำงานที่มีการตรวจสอบเป็นระยะ ทำให้การปฏิบัติงานมีความรัดกุมขึ้น และแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ก่อนจะลุกลามเพิ่มขึ้นการตรวจสอบนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วไม่เกิดซ้ำ หรือลดความรุนแรงของปัญหา เมื่อทราบปัญหาที่สามารถนำมาวางแผนเพื่อดำเนินการตามต่อไป

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการ

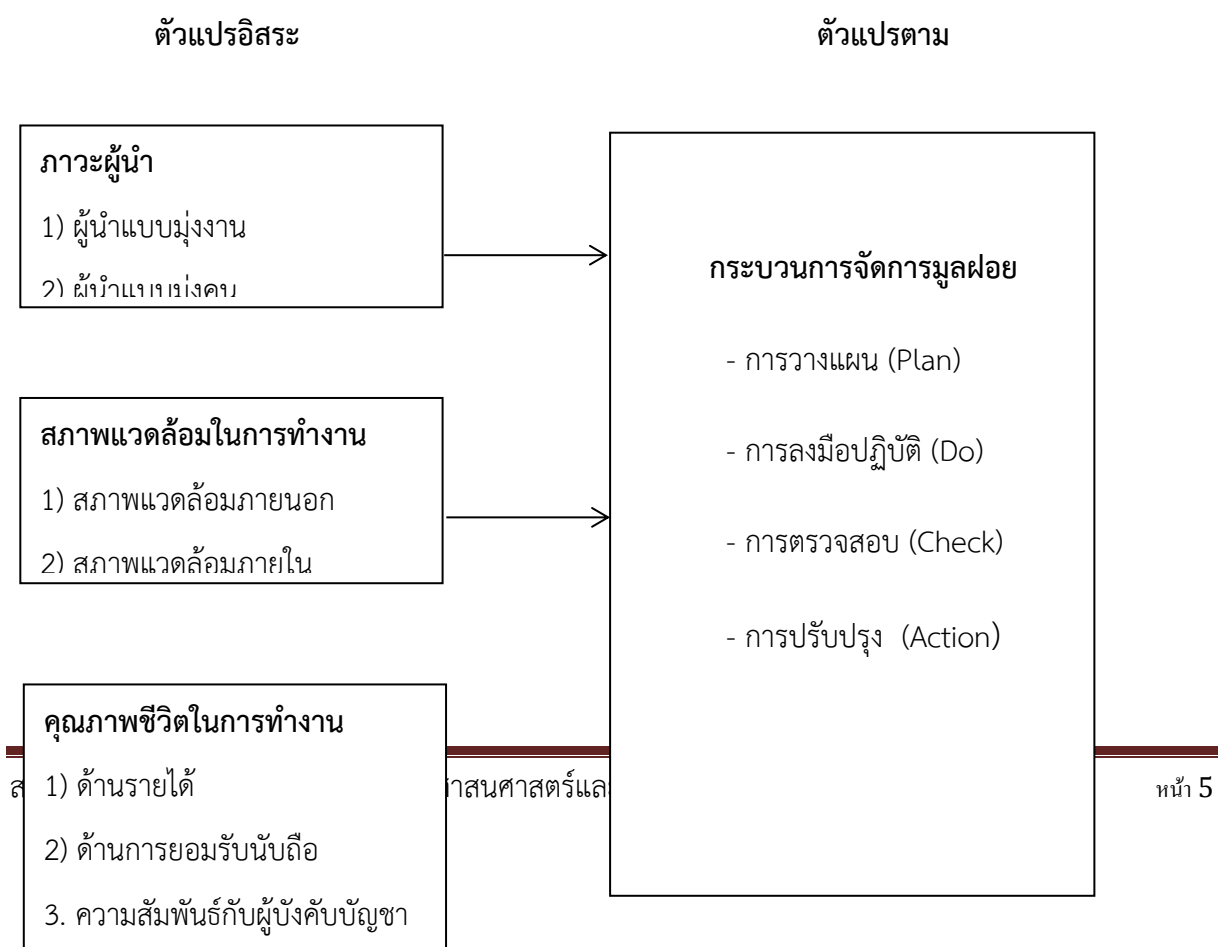
2.1 **ภาวะผู้นำ (leadership)** Blake and Mouton, 1964 ได้แบ่งพฤติกรรมของผู้นำ ออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ผู้นำเน้นงาน (Concern for Production) หมายถึง การเน้นผลสำเร็จของงาน เช่น จำนวนชิ้นงาน เวลาที่ใช้ในการทำงานให้ได้ตามกำหนด มิติที่ 2 ผู้นำเน้นคน (Concern for People) หมายถึง การเน้นให้คนทำงานในความรับผิดชอบให้สำเร็จ โดยอาศัยความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ไม่ใช่โดยอำนาจบังคับ เน้นการสร้างและรักษาสภาพการทำงานที่ดี มีการให้เงินเดือนและสิ่งตอบแทนที่ยุติธรรม ให้ความมั่นคงในการทำงาน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน

2.2 **สภาพแวดล้อมในการทำงาน** Jones (ชุตินา มาลัย, 2538, หน้า 37) ให้ความหมายสภาพแวดล้อม หมายถึง ทุก ๆ สิ่งทุก ๆ อย่าง ทั้งหมดที่อยู่ล้อมรอบบุคคลหรือกลุ่ม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่ม ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม หรือวัฒนธรรม ซึ่งต่างก็มีอิทธิพลและความรู้สึกนึกคิดของบุคคลได้ทั้งสิ้น และสกุลนารี กาแก้ว (2546, หน้า 20) ได้สรุปความหมายสภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ล้อมรอบคนทำงานในขณะที่ทำงานอาจเป็นคน เช่น หัวหน้าผู้ควบคุมงานหรือเพื่อนร่วมงาน เป็นสิ่งของ เช่น เครื่องจักร เครื่องกล เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นสารเคมี เป็นพลังงาน เช่น อากาศที่หายใจ แสงสว่าง เสียง ความร้อน และเป็นเหตุปัจจัยทางจิตวิทยาสังคม เช่น ชั่วโมงการทำงาน ค่าตอบแทน

2.3 คุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of Work Life) Dubrin (1981) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตในการทำงานว่า หมายถึง ระดับที่พนักงานขององค์กร มีความพึงพอใจในการได้รับการตอบสนองต่อความต้องการที่สำคัญ ๆ จากสมาชิกในองค์กรนั้น ๆ และสุทธิลักษณ์ สุนทรโรดม (2552) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึง ชีตหรือระดับที่คนแต่ละคนพึงพอใจในหน้าที่การงาน เพื่อนร่วมงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานมีส่วนประกอบดังนี้คือ การควบคุม การยอมรับ ความก้าวหน้า และการพัฒนาและการได้รับรางวัลตอบแทนการทำงาน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการทบทวนทฤษฎีและวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลการกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิ ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ (Independent Variable) และตัวแปรตาม (Dependent Variable) ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) หรือเรียกอีกอย่างว่า Judgement sampling เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกจะต้องเป็นลูกจ้างที่ปฏิบัติงานด้านการเก็บขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางกะปิ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงประเด็นเชื่อถือได้และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 250 คน ได้แก่ ลูกจ้างทั้งหมดที่ปฏิบัติงานด้านการเก็บขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางกะปิ การคำนวณจำนวนของขนาดตัวอย่าง จากสูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน 5% จากสูตรของยามานะ (Yamane. 1973 : 725) คิดเป็น 153.84 คน และเพื่อให้ข้อมูลที่ได้น่าเชื่อถือมากขึ้น ผู้วิจัยจึงเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 160 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาใช้เป็นตัวอิสระ ดังนี้

2.1.1 ภาวะผู้นำ ผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎีของ Blake and Mouton มาใช้ โดยแบ่งพฤติกรรมของผู้นำ ออกเป็น 2 มิติ ประกอบด้วย ผู้นำเน้นงาน และผู้นำเน้นคน

2.1.2 สภาพแวดล้อมในการทำงาน ผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎีของ Jones มาใช้โดยมีตัวแปรย่อย 2 ตัวแปร ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมภายใน และ สิ่งแวดล้อมภายนอก

2.1.3 คุณภาพชีวิตในการทำงาน ผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎีของ Walton มาใช้ โดยมีตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ประกอบด้วย ความเพียงพอของรายได้ ความยอมรับนับถือ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

2.2 ตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list form) ให้ผู้ตอบเลือกเพียง

คำตอบเดียวเท่านั้น ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นคำถามที่ให้เลือกตอบตามระดับที่กำหนดไว้ โดยให้คะแนนตามลำดับ โดยให้คะแนนตามลำดับ ระดับ 5 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริงในระดับมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริงในระดับมาก ระดับ 3 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริงในระดับ น้อย ระดับ 1 หมายถึง มีสภาพความเป็นจริงในระดับน้อยที่สุด ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์วิจัยเพิ่มเติม

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

4.1 การสร้างเครื่องมือวัด (measurement) ซึ่งผู้วิจัย ได้สังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ปรากฏ ดังตารางต่อไป

4.2 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามที่กำหนดไว้ โดยข้อคำถามทั้งหมดต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

4.3 นำเครื่องมือการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะและพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง หลังจากนั้นจึงนำเครื่องมือการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะอีกครั้ง

4.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม (Questionnaire) ไปทดลองใช้ (try our) หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจาก กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่นอกกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1951, pp. 297-334) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์หาข้อมูลทางสถิติ ซึ่งหากปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70 แสดงว่าแบบสอบถามเป็นที่ยอมรับได้ จึงจะสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่า 0.853 แสดงว่าแบบสอบถามที่ออกแบบไว้สามารถยอมรับได้ จึงนำแบบสอบถามมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

5.1 ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากลูกจ้างที่ปฏิบัติงานด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย จากฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตบางกะปิ

5.2 นำแบบสอบถามส่งให้ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 160 ชุด

5.3 ติดตามเก็บแบบสอบถาม

5.4 ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 160 ชุด

5.5 นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์หาข้อมูลทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม 3 ส่วน มาดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานที่ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตบางกะปิ แล้วนำมาคำนวณหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

6.2 วิเคราะห์ข้อมูล จากความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิ จากผู้กรอกแบบสอบถามทั้ง 2 ส่วน โดยการใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ตามแนวคิดที่เบสท์ (Best, 1970, p 190) ได้เคยเสนอไว้

6.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านภาวะผู้นำ สภาพแวดล้อมในการทำงาน คุณภาพชีวิตในการทำงานกับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยด้วยการใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient Correlation)

6.4 วิเคราะห์ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ สภาพแวดล้อมในการทำงาน คุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (multiple regression)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 160 คน เป็นเพศชายทั้งหมด 160 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.4 วุฒิการศึกษา พบว่ามีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ในด้านประสบการณ์การทำงานพบว่า ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การทำงานด้านการเก็บขนมูลฝอยของสำนักงานเขตบางกะปิ 11 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.9 รองลงมาคือ 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.4 และอัตราเงินเดือนพบว่า ส่วนใหญ่มีอัตราเงินเดือน 10,000 - 20,000 บาท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมามีเงินเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8

2. ผลการประเมินกระบวนการกำจัดขยะมูลฝอย

2.1 กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิในภาพรวม มีผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า มีระดับการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับมากทุกด้าน เช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มิติด้านการปรับปรุงแก้ไข รองลงมาได้แก่ มิติด้านการลงมือปฏิบัติ มิติด้านการวางแผน และมิติด้านการตรวจสอบและประเมินผล ตามลำดับ

2.2 มิติด้านการวางแผนโดยภาพรวมแล้วมีระดับการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า มีระดับการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับ

มากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผนการทำงานและกระบวนการในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ด้านการตั้งเป้าหมายและความสำเร็จในการทำงานอย่างชัดเจน และด้านการกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจนตามลำดับ

2.3 มิติด้านการลงมือปฏิบัติโดยภาพรวมแล้วมีระดับการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า มีระดับปฏิบัติการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสื่อสารให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องทราบถึงขั้นตอนการลงมือปฏิบัติงาน รองลงมาคือด้านการปฏิบัติตามแผนและกระบวนการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และด้านการปรับเปลี่ยนแผนระหว่างการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตามลำดับ

2.4 มิติด้านการตรวจสอบและประเมินผลโดยภาพรวมแล้วมีระดับการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า มีระดับปฏิบัติการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การติดตามผลการทำงาน และตรวจสอบกระบวนการทำงานว่าเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด รองลงมาคือด้านการการวัดผลและประเมินผลการทำงานว่าเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด และการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ตามลำดับ

2.5 มิติด้านการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามแผนโดยภาพรวมแล้วมีระดับการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า มีระดับปฏิบัติการปฏิบัติที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หน่วยงานมีการกำหนดมาตรฐานในการทำงานให้เป็นไปตามแผน รองลงมาคือหน่วยงานมีการหาวิธีการที่จะปรับปรุงแก้ไขกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และหน่วยงานมีการวิเคราะห์ผลสำเร็จของงาน และนำเสนอผู้บริหารในการต่อยอดการปรับปรุงงาน ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย

3.1 พฤติกรรมภาวะผู้นำกับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .508

3.2 สภาพแวดล้อมในการทำงาน กับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .577

3.3 คุณภาพชีวิตในการทำงานกับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า ปัจจัยคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .629

4. อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

4.1 ปัจจัยพฤติกรรมภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ เมื่อพนักงานรับรู้ได้ถึงการได้รับการปฏิบัติจากหัวหน้าหรือผู้นำด้วยการให้ เกียรติและเคารพถึงสิทธิของกันและกันแลกลเปลี่ยนข่าวสารซึ่งเป็นประโยชน์ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันก็จะส่งผลให้พนักงานมีทัศนคติที่ดี ตั้งใจทำงาน ปราศจากความวิตกกังวลและความเครียด ซึ่งสอดคล้อง กับผลการศึกษาของเบส และอวลิโอ (Bass & Avolio, 1991) ว่าการทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่า ได้รับการปฏิบัติที่ดีจากหัวหน้างานหรือผู้มีอำนาจ ก็จะส่งผลพนักงานให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อหัวหน้างาน ทำให้พนักงานมีความพึงพอใจ ผ่อนคลาย ลดความกังวล และความเครียด ซึ่งช่วยกระตุ้นให้ พนักงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด รวมถึงการที่พนักงานรับรู้ถึงความยุติธรรม เช่น เมื่อพนักงานรู้สึกว่างานที่พนักงานนั้นได้ลงแรงไปแล้ว หรือได้ทำบางสิ่งบางอย่างให้กับองค์กร พนักงานก็จะคิดว่าเขาควรจะได้รับบางอย่างคืนกลับมาอย่างเหมาะสมด้วยเช่นกัน ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .577 ทั้งนี้เนื่องมาจากพื้นที่ปฏิบัติงานด้านการเก็บขนมูลฝอย รถเก็บขนมูลฝอยสามารถทำงานสะดวกไม่มีสิ่งกีดขวาง พื้นที่ที่ปฏิบัติงานด้านการเก็บขนมูลฝอย ไม่มีปัญหาด้านการจราจรติดขัด หน่วยงานมีรถเก็บขนมูลฝอย ที่มีสภาพดีและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน หน่วยงานมีวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันภัยให้กับเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Walton (1974, อ้างถึง ใน ธนินท์รัฐ ใจสะอาดพัฒนพร, 2555) ที่กล่าวว่าสภาพแวดล้อม การทำงานที่ปลอดภัย คือ สภาพแวดล้อม ในสถานที่ทำงานที่มีความปลอดภัย ไม่สุ่มเสี่ยงให้เกิดอุบัติเหตุต่อผู้ปฏิบัติงานไม่มีมลภาวะทางด้าน เสียง ฝุ่นควัน และแสงสว่างที่อาจจะส่งผลเสียต่อสุขภาพอนามัย ทั้งทางร่างกายและจิตใจได้ มี สถานที่ปฏิบัติงานที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก และสอดคล้องกับ Huse and Comming (1985) (อ้างถึงใน วรณีย์ รัตนพันธ์, 2552) ที่กล่าวว่า การที่พนักงานได้ปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สถานที่ทำงานไม่ได้ส่งผลเสียต่อสุขภาพ และไม่เสี่ยงอันตรายจะทำให้เกิดประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

4.3 ปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับแนวคิดของ Hackman and Suttle (1977) กล่าวว่า การมีคุณภาพชีวิตที่ดีนอกจากทำให้คนมีความพึงพอใจแล้วยังส่งผลต่อสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ผลผลิตต่าง ๆ ที่สำคัญ คุณภาพชีวิตการทำงานจะนำไปสู่ความพึงพอใจในการทำงาน

และความผูกพันในองค์กร ช่วยให้อัตราการขาดงาน ลาออก ลดน้อยลง สอดคล้องกับแนวคิดของ Herzberg (1959) ที่กล่าวว่าปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) เป็นปัจจัยที่สร้างทัศนคติทางบวกให้เกิดกับพนักงาน ปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติโดยตรง ซึ่งทำให้คนชอบและรักงานเป็นการสร้างความพึงพอใจให้บุคลากรใน องค์กร ทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Huse and Cummings (1985) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน เป็นความสอดคล้องกันระหว่างความสมปรารถนา หรือความพึงพอใจในงานของบุคคลกับองค์การ หรืออีกนัยหนึ่งคือประสิทธิผลขององค์การ อันเนื่องมาจากความผาสุก ในงานของผู้ปฏิบัติงานเป็นผลสืบเนื่องมาจากการรับรู้ประสบการณ์ในการทำงานซึ่งจะทำให้พนักงานมีความพึงพอใจในงานนั้น ๆ แสดงให้เห็นว่าถ้าพนักงานมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี จะส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิ พบว่ากระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากแต่ยังไม่ถึงมากที่สุดผู้บริหารควรมีนโยบายในการควบคุมกำกับดูแลและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด และสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ให้มากยิ่งขึ้น และควรนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไป วางแผนการดำเนินงานการจัดเก็บขยะมูลฝอยของฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตบางกะปิ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบและประเมินผล และการแก้ไขให้เป็นไปตามแผน โดยมีตัวแปรอิสระ ได้แก่ ภาวะผู้นำ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และคุณภาพชีวิตในการทำงาน ไม่ได้ศึกษาด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน ซึ่งหากต้องการข้อมูลด้านอื่นควรมีการศึกษาระดับขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากร ด้านการเก็บขนมูลฝอย ว่าส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยเพียงใด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์การ และสามารถนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป

3. ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร

ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารเมื่อทราบถึงข้อมูลแล้ว ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน หรือการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานนั้น ๆ อย่างเสมอภาค แม้ว่ากิจกรรมนั้นจะเป็นกิจกรรมเล็ก ๆ เพื่อให้บุคลากร รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อหน่วยงานจะทำให้พวกเขาทุ่มเทกำลังกายและ

กำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และก่อให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรอีกทางหนึ่ง และผู้บริหารในแต่ละองค์กรควรใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีเป้าประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน มีการจัดระบบการทำงานให้สอดคล้องกับระเบียบและนโยบายที่กำหนดขึ้นมา เพื่อให้บุคลากรของตนทำงานได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดปัญหาการขัดแย้งภายในระหว่างผู้ร่วมงาน การข้ามขั้นตอนการทำงาน หรือความขัดแย้งระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้บุคลากรเกิดความเบื่อหน่ายในการทำงานและเกิดความรู้สึก ไม่ค่อยผูกพันกับองค์กร ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การ

4. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะส่วนของผู้ปฏิบัติงานด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย ของฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานบางกะปิ จึงควรมีการทำวิจัยสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในส่วนอื่นๆ แล้วนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและชัดเจนมากขึ้น ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ประชากรควบคู่กับการแจกแบบสอบถามไปด้วย

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2547). การจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร คู่มือสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2540)0 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม.
- กรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข. 2536. คู่มือปฏิบัติงานอนามัยโรงเรียนสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข. ม.ป.ท. ชลธิชา สว่างเนตร. (2542). การรับรู้สภาพแวดล้อมในองค์กร ภายในองค์กรและขวัญในการทำงานของ พนักงานระดับบังคับบัญชาและวิชาชีพ ของบริษัทผลิตภัณฑ์และวัสดุก่อสร้างจำกัด. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชุตินา มาลัย. (2538). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการทำงานเป็นทีมของอาจารย์พยาบาล. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2551). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี.พี.รินทร์.
- ธงชัย ทองทวี. (2533). สภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิศวกรรมโยธา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ธนภุต บวกขุนทด.(2553). การศึกษารูปแบบการจัดการการจัดเก็บขยะชุมชน กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลโนนเมืองพัฒนา อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิศวกรรมโยธา, สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- บุญทัน ดอกไธสง.(2537) การจัดองค์การ (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

- พะยอม วงศ์สารศรี.(2538). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ
จัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2537). วัฒนธรรมไทยสู่ยุคเป็นผู้นำและเป็นผู้ให้. กรุงเทพฯ: นีลนาราการพิมพ์.
- พิภัทร แสงสินธุศร. (2550). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัด
ภูเก็ต. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพลิน ชัยตรี. (2544). รูปแบบภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่าย
วิศวกรรม บริษัท เอปซี จำกัด. ม.ป.ท.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เยาวลักษณ์ กุลพานิช. “สภาวะแวดล้อมกับประสิทธิภาพของงาน” วารสารข้าราชการ. 35(3): พฤษภาคม-
มิถุนายน 2533.
- รัตกัมพล พันธุ์เพ็ง. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงานความเหนื่อยล้าทางจิตใจ
และสุขภาพของพนักงานโรงงานผลิตเลนซ์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- วิทยา ด้านอำนวยการ. (2546). การบริหาร. กรุงเทพฯ: เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สมยศ นาวิการ.(2538). การบริหาร. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- สกุลนารี กาแก้ว. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงานกับการปฏิบัติงาน
ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลตำรวจ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุดา สุวรรณภิรมย์. The Leadership ภาวะผู้นำ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เอ. อาร์. อินฟอร์เมชั่น แอน
พับลิเคชั่น. (2551)
- สุพานี สฤษฏ์วานิช.(255). พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริอนันต์ จูฑะเตมีย์. (2529, กรกฎาคม-กันยายน). ความเครียดหรือสนุกกับงาน. พยาบาลสาร.
- Blake, R., & Mouton, J. (1964). *The Managerial Grid: The Key to Leadership Excellence*.
Houston, TX: Gulf Publishing Company.
- Cameron K. (1981). The Enigma of Organizational Effectiveness. In Dan Baugher (Ed.), *New
direction in program evaluation : Measuring Effectiveness*. San Francisco: Jossey-Bass.1-
14.
- Edgar H. Schein. (1970). *Organizational Psychology* (second edition). Englewood Cliffs:
Prentice-Hall.

Gibson, J.L. (2000). *Organizations Behavior* (7th ed.). Boston: Irwin
Hersey Paul, and Richard H. Blanchard. (1974). *Management of Organization*
Steers, R.M. (1997). *Designing and Managing Organizations*. Homewood, IL: Richard
D. Irwin.